

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 12.

Katholicizmus — Liberálizmus.

Érdekes a különféle pártállású lapok véleményét át vizsgálni, melylyel a katolikus autonómiai kongresszus ügyét izlésük szerint igyekeznek feltüntetni.

Sajátságos kompánia a liberális had. Egyszer olyan édes, olyan olvadékony, hogy majdnem kenyérré lehetne kenni őket — ha a kormányról, vagy annak valamely baklövése elpalástolásáról van szó, — máskor meg csunya Rolando furioszó mind s cikke oly imparlamentáris kifejezésekkel van telve, hogy Wolf, vagy Schönerer remegne a kéjtől, ha olvashatná. Ilyen stylus esetében a katholicizmus ügyéről szoktak »tárgyilagosan« irni.

Mit tett idáig a katolikus kongresszus, mit mondott a primás vagy a püspöki kar, amibe bele lehetne kötni? Semmit. Amit pedig mondott, azt a liberális lapok is páratlanul keserű önmegtagadással kénytelenek dicsérni.

De milyen fufangosan teszik ezt. Három négy hasábon át szidják, gyanúsítják, rágalmazzák hamis vádakkal a katholicizmust, míg végre minden józan eszű Isten teremtése elálmélkodására, a szegény papok sorsa feletti könnyekkel és a primás éljenzésével zárják cikkeiket.

Hogy micsoda pártatlanság, türelmesség, felvilágosodottság és tisztesség tudással irnak az autonómia ügyéről, arra kénytelenek vagyunk már is reflektálni, nehogy unalmas hazugságaik lépése csalhassanak valakit.

Mikor azt vitatják a liberális újságok, hogy az autonómia ügyébe mindenkinek van irányító beleszólása, akár milyen vallásu, vagy vallástalansága legyen is, ezt a hazafiság nevében követelik. Szegény hazafiság! szentség voltál te régen, ma elkoptatott közhely, mindenféle népszerű szája által. Mi köze a hazafiság hánytorgatásának az autonómiai ügyekhez?

Szerbek, vagy horvátok, vagy oláhok csinálják az autonómiájukat talán? Nem! ezeknek már régen meg van, oly tág keretben, hogy csak a király képviselőjének van joga — meghallgatni, a kormánynak még felé nézni sem. Nem ezektől félnek, nem ezekre kárognak a hazafiság szent nevében, hanem a magyarországi katolikus egyház, magyar kongresszusi képviselőire.

Azt írja p. a »Magyar Hirlap«: »Csak egy esetet vegyünk fel, melyre volt példa elég, hogy a kuria hadat üzen a magyar állam eszméjének« stb. és husz sorban borzong e gondolattól, melyet így vezet be: »Meggfontolva veljük fel ezt az eshetőséget . . .«

Hát megint a régi nóta a katolikusok megfélemlítésére. Vagy úgy tánczolkunk amint a liberálisok fütyülnek — vagy hazaárulók leszünk.

Nem akarjuk analizálni a liberális had tollforgatóit, van-e joguk nekik monopolizálni a hazafiságot, de egyetorrukra köthetünk.

A katolikus egyháznak e hazában 900 éves multja van. Ezen egyház tette lehetővé a magyarság élhetését e földön, ez mentette meg a hun és avar sorstól. Ezen egyháznak köszönheti a magyar

király koronáját, ennek apostoli jogait, mely páratlan az egész világon. Ez az egyház együtt küzdött török-tatar ellen a haza többi fiaival s a magyar állam eszme sokszor, nem is olyan nagyon régen ezen egyház férfainál huzta meg magát és Scitovszky primás palotája volt az egyedüli hely, hol a hazafiság meghuzhatta magát és új életre kelhetett.

900 éves hazafias multunk van, mely idő alatt úgy kivettük részünket a hazafiságból, hogy 1526. táján az esztergomi egyházmegye 900 plebániája közül 800 volt üresen a primási székekkel együtt s Mohács megmondja, hogy miért maradt egy megyében 800 plebánia üresen. Ilyen mult már maga oly erős tradíciót szül, hogy feltétlen garancia a jelen és jövőre.

Nem tudjuk, hány százados hazafiui tradíciója van a liberális újságíróknak, ki gyanusítani meri a kath. egyházat, de az bizonyos, hogy nagyon-nagyon nagyra kell neki nőnie míg lefelé nézhet egyházunkra, a hazafiságot illetőleg.

Siratják még az alsó papok nyomorúságát is, melyen a főpapság nem segít. Róka dicséret, csak varjut is kapjanak hozzá. Hisz tudjuk, hogy segítenek a szegény siratott alpapságon, kik »Betlehemi nyomorban vannak« a liberálisok. Hitbéli meggyőződésük diktálta cselekedeteikért ellicizálják még a betlehemi szalmát is alóluk.

Nem kérünk senkitől okmányt a hazaszeretetről, kiállította már azt a történelem régen. Gyanusítani pedig akkor tesék, ha okot adunk rá. Az autonómia pedig a mi saját belügyünk kongruástól együtt, amibe idegeneknek bele szólani

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A fordulat.

Irta: MENDELÉNYI BÉLA.

Azt mondották egymásnak: osztozzunk.

Két dolgot kellett volna elosztani, egy ábrándos szívet, meg egy léha húsdarabot.

Az egyikhez hozományképen járult volna vagy százhatvan ezer forint; a másikhoz egy kétes értékű név és háromszor annyi adósság.

Hogy az egyik nagyon is fiatal volt és szép, az természetes; hogy a másik nagyon is rút volt, de megátalkodott impertinens, az önként érthető.

És itt, annál a pontnál, hogy osztozzanak, mégis a kigyó szaladt meg, nem a galamb.

Kánya a hős, Böske a hősnő.

Olyan unalmas és lötyögős lesz a történet, ha mindent előre elmondok, hogy inkább felüggesztsem a dolgot és csillagot helyezek ide, hogy kezdhessem a mesét.

Huszonegy órával a mondottak előtt fontos mozzanatot játszódtott le a Brümmel-féle palais royal beléletében.

Brümmel úr egyetlen fia keresztülbukfenezett az érettségi vizsgálaton.

Hogy a bukfenéz éppenséggel nem felsüléssel végződött, az nem a véletlenségen, hanem Brümmel úr elfogadható vagyoni helyzetén fordult meg.

Utóvégre is, bármily ingatag alapokon is épül fel egy bankház, az mindaddig, míg össze nem dől, bankház marad; viszont a pedagógusnak sem az a feladata, hogy a szigorúan vett követelményekkel a tehetségtelen tanítványokat kiüldözze e világból, hanem inkább, hogy az atyai elnézés minden eszközével könnyítse a dolgát holmi Brümmel-féle csimotáknak, kiknek hosszú lenne az út, — legalább is 50 éves korukig tartó — míg a Rubikonon átjuthatnának.

Élég abból annyi, hogy Brümmel Leót hitelt érdemlő hat tanár, egy igazgató és főigazgató irásbelileg érettnak nyilvánította s hogy ennek az eseménynek az öröme a Brümmel-féle palais royal kivilágítással egybekötött zártkörű családi ünnepélyt rendezett.

* * *

Bent, a nagy hű hó és szerencsekivánatkától valamivel beljebb eső kis benyilóban ült, csupán ült egy disztíngáltan kicsipett, kevésbé meghatározható korú fiatal ember.

Kánya a neve szerint, evezőlapát a betöltött hivatásánál fogva; mert hiszen vele vezetett keresztül minden veszélyes vizeket a imént megérett Brümmel Leó.

Nem szabad férfiról soha azt mondani, hogy rút, mert lehet e mellett még rokonszenves is; azt sem elölegezhetjük senkinek az első látásra, — véleményképen — hogy rokonszenves, mert lehet síma gazember is.

Mit is mondhat az ember egy kopaszodni

indult, orrcsüptetővel erősen felfegyverkezett főre, ha a borotvált erős állat s idegesen rángatózó ajkait gyanusnak nem nézi?

Kánya ott ült. Jobblátát baltérdén hanyagúl keresztbe vetve s egyik térdén dobolt.

Dobolt. Olyan ütemben és oly erélylyel, hogy bizony talán szivesebben törte volna be a fejét valakinek.

Persze, hogy várt valakit.

Persze, hogy ez a valaki nem sokáig váratott magára.

Kánya tudta, hogy be kell lépnie annak, a ki éppen most libbentette meg az oldalajtó brokát függönyét.

Az a karcsú, üde, hajlékony szép leány, a ki besuhant, mint a villik szoktak, az volt Böske.

Mosolygott, úgy, hogy akaratán kívül nagyon szép volt.

Kánya nézte őt.

A kondorkeselyű falánk nyugalma tükrödött tekintetében, mikor Böske nézte.

Tekintete azt mondta: Enyém vagy mindenestül! A fiatal leány tekintete visszafelelt. Rabod vagyok, esodállak!

— Üljön le, nagysád!

— Hát miért büjt el éppen ide?

— Rosszúl esik nekem ez a mai est?

— Ugyan miért? Nem örül az elért sikernek?

— Részben, nagyon kis részben igen.

— S miért éppen kis részben?

— Rám nézve sokat jelent a siker (hangja

nem egyéb, mint leülni egy ebédhez, melyhez nem volt hivatalos valaki.

Hivatalan vendégnek pedig ajtó megett a helye.
P—y.

Megint Dreyfus. Nagyon szívós fajtájú védelmezői lehetnek annak a Dreyfus-nak, anynyi bizonyos. Egyik nap azzal kavariják fel ezt a piszkos dolgot azok a bizonyos urak, abban a hiszemben, hogy így majd leveszik a boldogtalan „áldozatról” a vizes lepedőt. Tegnap ismét napvilágot látott Párisban egy brosür ebben a dologban. A brosür szerzője **Lazare Bernard**, a ki azt bizonyítja, hogy **Dreyfus** ártatlan; még pedig azért mert irásszakértők által beigazolt tény, hogy azt a bizonyos **Bordeau-t** nem **Dreyfus** írta, hanem az egyszerűen hamisítvány. És hát természetesen ennek a tévedésnek az „áldozata” a szegény **Dreyfus** is. Ebbeli hatalmas állítását azután a fölöttébb sokat emlegetett **Dreyfus**-nak az Ördög-szigetről írt leveleivel támogatja, melyben erősen megnyilatkozik a hazaszeretet és Elzász visszahódítására irányuló hazafias óhaj. — Hm, kell ennél több? Ugy-e, még ez is sok!

Kenyér és burgonya.

(A. E.) A fölületesség néha nagyon becses dolog. Biztosítja álmaink nyugalmát még akkor is, mikor az ellenkezőre volna ok. Az ébredés, annak a konstatálása, hogy a szép szín mögött csunya dolgok játszódnak le, annál keserebb az tán.

Ilyen keserű ébredést élt át pár nap előtt a főváros és vele azok, a kikben van érzék a közügyek iránt s a kik tudják, hogy ha a nép rosszul táplálkozik, az milyen bajoknak, betegségeknek s a nemzeti erő apadásának forrása lehet.

Balló Mátyás, a főváros kémikusa, hivatalosan kimutatta, hogy a fővárosi lakosság által fogyasztott kenyeret nagy mértékben hamisítják és nem egyszer fordul elő az, hogy egy kiló kenyérben csakis 250 gramm liszt van. A bizottság, hol ez szőnyegre került, azt kívánta,

hogy terjesztessék be egy kimutatás a fővárosban fogyasztott kenyerek összetételéről. Reméljük ez mielőbb megtörténik és akkor, bár néhány elvesztett illúzióval szegényebben, de tisztán látjuk majd az okokat, a melyek a sütő és pék urak szemében a dus aratás esztendőjévé avatják azokat az éveket, midőn alig ad valamit a jégverte kalász. Most már tudjuk, hogyan lehet az, hogy sokszor, midőn a buza ára emelkedőben van, a kenyérére esik és a becsületes pékek mellüket verve utálnak arra, milyen ügyes emberek ők, hogy a fogyasztókra nézve ennyire kellemes helyzetet birnak teremteni.

Jó volna e tekintetben a vidéken is a dolgok fenekére nézni, mert annak a nagy halandóságnak, mely szerte az országban mutatkozik, kétségkívül meg vannak a maga okai. A házi kenyérsütés napról-napra háttérbe szorul, a sütők és pékek üzlete mind nagyobb jelentőségre emelkedik. Ebből folyólag emelkedni és szigorubbá kell válni velük szemben a hatósági ellenőrzésnek is, hiszen a közegészség nagy mértékben attól függ, milyen minőségű és milyen módon előállított kenyeret eszik a nép.

A középkorban a csaló pékeket vízbe mártották és így a közmegevetésnek és nevetségnek tették ki. A szigorú büntetés ma is helyén van, főleg a nagy városokban, hol a lakosság túlnyomó része a pékek kenyerét eszi. De érdeklében áll ez a gazdának is, mert hiszen mekkora család az az ő rovasára, ha szűk esztendőben, a minő a mostani, a magas buzaárakra hivatkozva, szőkentik föl a kenyér árát?

A nóta azonban a régi marad. A gazda fárad, munkájának mégis alig van gyümölcse. A fogyasztó azt érzi, hogy keresete, emelkedvén az árak vagy szaporodván a szükséglet mind kevesebbre elég. Középen áll a közvetítő és szedi a tejfölt. Szeret tesz csaknem hihetetlen bevételre, épít palotákat, míg azok, akiknek fillérjeiből ez történik, nem egyszer egészségükkel fizetik meg a társadalmi és jogi rendnek azt a zseniális berendezését, mely a helyett, hogy a küzdőket és fáradókat jutalmazná, a ravaszok, tisztesség érzet nélkül valók és lelkiismeretlenek számára biztosítja a haladás päl-

máját és az anyagi emelkedés előnyeit. De vajon ma, midőn a tiszta liszt helyett jóformán minden téren ilyen örült burgonyát találunk elénk, lehet-e remélni, hogy a ravasz pékeket elérje az ő büntetésük?

Vederemo!

Sikkasztó rendőrtanácsos.

— Távirati tudósítás. —

Fővárosszerte kínos föltűnést keltett a múlt év február havában, hogy **Rudnay Béla**, az akkor új főkapitány, a rendőrségi pénztárak vizsgálása közben **Chudy Hugó** rendőrtanácsost hirtelen szabadságolta. Az eset annál föltűnőbb volt, mert **Chudyt** mindenki buzgó, lelkiismeretes tisztviselőnek vélte, a ki éppen e jeles tulajdonának köszönhetette gyors emelkedését, s a kit annak idején, a mikor **Selley Sándor** miniszteri tanácsos lett, jövendőbeli főkapitánynak emlegettek.

Rudnay erélyes intézkedésének oka azonban mihamar kiderült. A **Chudy** ellen indított fegyelmi eljárás során kiderült ugyanis, hogy a rendőrtanácsos kaucziókat sikkasztott, okiratokat hamisított s az ügykezelés körül is sok rendellenességet követett el.

Az első feljelentést **Fodor és Kovács** vállalkozók tették **Chudy** ellen. Ezek ugyanis február hó 5-én a főkapitány-helyettes által aláírt utalvány alapján 500 frtnyi kaucziójukat akarták felvenni a rendőri pénztárnál, a hol azonban nem fizették ki az utalványt, mert a vállalkozók részére csupán 300 frtot vettek át a pénzből. A vállalkozók a 300 forint felvételeire szóló elismervényen levő aláírást hamisnak jelentették ki és határozottan állították, hogy ők sohasem vettek föl egy krajczárt sem abból az 500 forintból, a melyet kauczióképpen deponáltak. A hiányzó 200 forintra nézve pedig azt mondták, hogy ezt **Chudy Hugó** kezéhez fizették le.

Ekkor történt, hogy **Rudnay** főkapitány maga elé hívatta **Chudy** rendőrtanácsost, s felszólította, hogy térítse meg a rendőrségi pénztárnak azt az összeget, a melyet **Fodor és Kovács** vállalkozóktól kauczió címén átvett, de rendeltetési helyére nem juttatott; egyúttal tudtára adta **Chudynak**, hogy további intézkedésig szabadságolja. A főkapitány rögtön jelentést tett a belügyminiszternek ez esetről, s megindult a fegyelmi vizsgálat, a melynek folyamán napfényre kerültek a rendőrtanácsos egyéb piszkos dolgai is.

tompább lett); a czélt elértem (a suttogásba csapott) rám szükség nincs többé — mehetek.

Szünet állott be. Sejtelmes, mély szünet. Ez a pillanat volt az, a mely már évek óta elébe rémített.

Kezdő filozofia korától mostanáig, az első meghajlástól az otthoniasság e fokáig mérlegelte egy ilyesféle pillanat esélyeit.

Nem küzdött ugyan azért, hogy egész multját s annak minden föltjét eltörölje; nem, csak ólálkodott, csak számított, csak épített.

Négy éve került a házhoz.

Az első pillanatban meggyűlölte az apát, mert üresfejű spekuláns léteire vállaira vergetett neki, de azért leginkább, mivel gazdag volt. Meggyűlölte az anyát, mert szigorúan megkövetelte a pompás étkezések után a kézcsókot. És végül lenézte **Böskét** a bakfist, a ki kadét unokabátyjával, azzal a serdülő tacsokkal oly poétikusan tudott enyelegni.

Dühe később sem enyhül, ő nem! Csak átalakult.

Minél tovább volt a palais royalban, annál inkább növekedet alkalmazkodó képessége.

Csupán alkalmazkodott.

Es mégis elért annyit, hogy **Böske** most itt ül mellette, holott az unoka fivér künnt, valahol a familia közt keresi őt.

Tudta, hogy az szereti emezt.

Ugy vélte, a pénzéért.

Csak azt nem tudta megállapítani, hogy **Böskében** mi keltett nagyobb indulat változást: az a piroskápú tacsó rokon, ki mindig Bécsben lebzelt, vagy ő, a ki a médium szeme előtt tudott mindig lenni?

Holmi eljegyzés félét is hallott már rebesgetni, mintha küszöbön állana; nos és az ő szerepe az érettségi vizsgával hamar lejárt.

Igen, itt volt a pillanat.

Roppantul fel volt indulva, s azért volt külsőleg meglepően hideg.

Böske felelt lassan, vontatva:

— Elmehet, . . . igen . . . de . . . miért?

— Ki, a világba, küzdeni, czél nélkül . . .

— Pedig oly dicső czéljai voltak . . .

— Most már nincsenek.

— Miért?

— Nem tartom érdemesnek, hogy küzdjem, így, elhagyatva. Nincs a ki osztályosom legyen.

Böske megremegett. Szegény bohó azt hitte, hogy a szív melege rezeg **Kánya** szavai-ban.

— Hát, . . . ha . . . lenne . . . valaki . . . mégis . . .

— Nincs! Tudom! Senki!

— Van, higgye el! Osztozzunk!

A többit már csak úgy zokogta el a szegény, megbűvölt bolond kis lány.

Odaborult **Kánya** keblére.

Istenem, kell ennél részletesebb vallomás?

Kánya ekkor, ebben a pillanatban nem látott mást, mint sikert, óriási, örült sikert.

Hatalmas, csillogó, színpompás valamivé alakult előtte a palais royal, melynek közepén ő állt, keblére borulva a — 160.000 forint s előtte sopánkodva a lefőzött apa és az anyja.

— Ha, — gondolta — ha most, ebben a pillanatban belépne valaki, . . . a háziak közül . . . vagy tán éppen a vendégek közül . . . ugy meg lenne nyerve minden . . . minden! . . .

Igen, belépett valaki.

— Uram!

— Ki az!

— Én, a vőlegény, instruktor ur!

— Nem vonom kétségbe, én nem intrikálók.

— Pimasz! Hogy meri megérinteni őt?

— Önszántából borult keblemre, ha éppen kíváncsi reá, uracskám!

— Hazudsz, gazember!

— Nos, ne féltse a hozományt, engem ugyanis csak a tiszta vonzalom vezet! — Édes, — fordult a remegő böskéhez — egyetlen szerelmem! . . .

No, csókot nem tudott már a megkábult szép lány homlokára lehelni vőlegénye előtt (pedig mily hatású lett volna!); hanem kapott amattól egy oly elementáris ökölcsapást az arczába, hogy a füle sarkáig tántorodott . . .

Nem vágta vissza . . .

* * *

Simán folyt le az egész dolog.

Hiszen azt a történetet mindenki tudja, hogy két ember nekiczélozzon vagy harmincz lépésről egymás fejének és az sem meglepő fordulat, ha egyik úgy elbukik, hogy soha fel sem kel többé. A másik aztán meg sem áll Bécsig . . .

Csak az a bökkenő a dologban, hogy a hatalmas, színpompás, csillogó buborék, mikor attól a bizonyos ökölcsapástól szétpukkant, nem érte be azzal, hogy egy gazembernek lyukat czirkalmazzon homloka közepébe, hanem keserű esepjével két fiatal lelket is szétriasztott, de végleg.

A rendőri nyomozat befejeztével az iratokat az ügyészséghez tették át. *Puskarin* vizsgálóbíró mindjárt letartóztatta *Chudyt*, mert nyilvánvaló volt, hogy nemcsak a Fodor és Kovács óvadékát fordította a saját céljaira, hanem már előzőleg is tekintélyes összegre rugó hivatalos pénzt elsikkasztott. Egy évnél tovább folyt *Chudy* ellen a vizsgálat, a ki mindenáron arra törekedett, hogy a vizsgálat befejezését késleltesse. A vizsgálóbíró minden végzése ellen jogorvoslattal élt, a bűnpör iratai kétszer-háromszor megfordultak a felső bíróságok referensei kezén, s *Chudy* az egész vizsgálat folyamán tagadta a terhére rótt cselekményt.

Végre befejezést nyert a vizsgálat s az ügyészség tizenöt rendbeli közokirathamisítás négy rendbeli sikkasztás és tizenhat rendbeli hivatali sikkasztás büntetével vádolta a rendőrtanácsost. A büntető törvényszék csak nemrégiben hozta meg a bűnügyben vádhatározatát, a mely tizenhat rendbeli közokirathamisítással és husz rendbeli hivatali sikkasztással terheli a volt rendőrtanácsost, s összesen 12335 ftra becsüli a kincstár kárát.

*

A budapesti büntetőtörvényszék nagy eskütszéki termében óriási érdeklődés között megkezdődött *Chudy* Hugó volt rendőrtanácsos bűnpörének végtárgyalása. A terem 9 órájában kezdett megtelni; a kíváncsiság annál fokozottabb volt, mert napok óta híre járt, hogy *Chudy* holmi leleplezésekre készül.

A tárgyalást *Czárán* István kir. ítélő táblai bíró vezeti; szavazóbírák: *Osváth* Zoltán és *Adán* Árpád dr.

Az ügyészséget *Mészáros* Tivadar dr. kir. alügyész képviseli; a védői széket *Visontai* Soma dr. ügyvéd foglalja el.

Chudy Hugó, a vádlott, egy börtönőr kíséretében lépett a terembe. Magas, szikár alak. Sovány arcát barna szakál fedi; szemüveget visel. Szinte apathikusan ül le a vádlottak padjára, s a zsebkendőjével elfödi az arcát. Őt hallgatja ki legelőbb az elnök:

Chudy Hugó verseczi születésű, 42 éves, róm kath. vallású, nős, gyermektelen, volt rendőrtanácsos, vagyontalan.

Elnök: Milyen iskolákat végzett?

— Gimnáziumot és egyetemet.

— Büntetve volt?

— Nem.

— Tudja, hogy mivel van dádolva. Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

Visontai Soma: Tekintetes Törvényszék! Védenczem általános nyilatkozatokat óhajt tenni.

Czárán: Tessék.

Chudy erre hosszasan elmondja, hogy a a végtárgyaláson mindenekelőtt az állapítandó meg, hogy a vádhatározatban felsorolt cselekmények közül, melyek minősítették a fővárosi rendőrség fegyelmi szabályzatába ütköző fegyelmi vétségeknek, hogy a fegyelmi ítélet jogérvényére emelkedett, hogy a kir. ügyészség az elsőfoku fegyelmi ítélet ellen benyújtott felebezését tényleg vizsnoztta. Miután e három ténykörülmeny beigazolásával be lesz bizonyítva, hogy az illető cselekmények a büntetőtörvények hatálya alá eső cselekményeknek nem tekinthetők, e cselekmények további bűnvádi eljárásban további bizonyításnak helye nincsen. Óvást emel az ellen, hogy a három ténykörülmeny megállapodása után az illető cselekményekre nézve a bűnvádi eljárást és a bizonyítást folytassák.

Czárán: Tehát Ön azt tarja, hogy mivel a fegyelmi hatóság Önt már elítélte, a büntető törvényszéknek nincs joga többé ön fölött itélkezni.

— Igen. Annál kevésbbé, mert a fegyelmi hatóság ítélete jogerős lett.

— A törvényszék az óvást nem fogadja el. Kiván-e az egyes vádpontokra nézve megjegyzéseket tenni?

— Ha a törvényszék az általánosan felhozott indokokat nem fogadja el s a bizonyítási eljárást megindítja: akkor *hatalmaskodást* követ el. . . .

— Ezért a kifejezésért rendreutasítom. A bíróságot sértő szavakat nem tűrök.

— Hát akkor én a bizonyítási eljárás so-

rán a tárgyaláson való részvételtől tartózkodni fogok.

Visontai Soma dr. kijelenti, hogy ha védence nem is vesz részt a tárgyaláson, ő védői kötelességét teljesíteni fogja.

Kihallgatják ezután *Sélley* Sándor dr. min. osztálytanácsost, volt főkapitányt.

— Hogy történt az utalványok kezelése.

A mikor én rendőrtanácsos voltam, megkezdtem a letétek rendezését, de nem fejezhettem be, mert közben főkapitány lettem, de azontul is pontosan referáltattam magamnak a rendezés munkájáról. A referens rendszeren a vádlott volt. Hogy minden akta, a melyet aláírtam, rendben volt-e, azt nem tudom, mert minden egyes iratot nem olvashattam át.

— Tud-e a tanácsos ur ama belügyminiszteri rendeletről, a melyet *Chudy* lakásán találtak meg, a mely *Török* főkapitányhoz volt címezve s amelyben a miniszter aggodalmát fejezte ki *Chudy* működése fölött.

— Nem.

— Hogyan juthatott ez a bizalmas levél *Chudy* birtokába.

— Ő volt a referens.

— Ki szokta fölbontani a főkapitányhoz címzett bizalmas leveleket.

— Mikor én főkapitány voltam, mindég én bontottam föl s azután esetleg kiadtam a referensnek.

— Mennyi ideig volt *Chudy* a rendőrség szolgálatában?

— Tíz évig.

— Milyen minőségben lépett be?

— Először fogalmazó volt, később kapitány lett, majd rendőrtanácsos.

— Mi volt az oka, hogy oly gyorsan haladt előre?

— *Chudy* rendkívül szorgalmas hivatalnok volt, s ezért, úgy tudom, kitüntetésben is részesült.

— *Rudnay* Béla főkapitány kihallgatására került a sor.

— Hogy jutott a főkapitány ur tudomására, hogy a pénzkezelés körül visszaélések történtek?

— Mult év február hó 12-én megjelent nálam *Gogolák* min. számtanácsos, a kit a miniszter a rendőrségi pénztár megvizsgálása végett küldött le és azt mondotta nekem, hogy fontos közleni valója van. Elbeszélte akkor, hogy egy *Fodor* nevű kőmivespallér, a ki a rendőrségi palotán kőmives munkákat végzett, az 500 forint kaucziójának a kifizetését kéri, de a pénztáros azt mondja neki, hogy csak 300 forint van deponálva, s ezt is előtte való nap *Fodor* nyugtájára már kifizették. *Fodor* e nyugtát nem ismerte el a magáénak. Ezt jelentette nekem *Gogolák*: Én ezek hallatára rögtön felhivattam *Chudyt*, s felszólítottam, hogy nézze meg az iratokat, s tegyen nekem 24 óra alatt az ügy állásáról írásbeli jelentést. *Fodort* is berendeltem másnapra, s ez másnap reggel azzal jött hozzám, hogy az 500 forintot már megkapta, s többé nincs semmi követelése. Ez a válasz azonban engem nem elégitett ki, s *Pekáry* Ferencz rendőrkapitánynyal jegyzőkönyvet vétettem föl. E fölvetel alatt *Fodor* hosszas faggatás után beismerte, hogy *Chudy* révén jutott a pénzhez. *Chudy* kevéssel ezután behozta nekem az írásbeli jelentését, s egyuttal kijelentette, hogy az esetben, ha bizalmatlan lennék hozzá, ő felajánlja lemondását, esetleg nyugdíjaztatását. Én azt feleltem neki, hogy nem áll jogomban erre rögtön válaszolni, de jelentést teszek majd a miniszternek. Azt is mondtam ekkor *Chudynak*, hogy ha csak ebben az egy esetben éri magát bűnösnek, én közbenjárnék, hogy a hivatalát tisztességgel hagyhassa el. Ő erre kijelentette, hogy mivel vizsgálatot indítottam ellene, most már semmi áron sem megy nyugdíjba.

Elnök (a vádlotthoz): Van valami megjegyzése a főkapitány ur vallomására?

— Nem szólok semmit.

Pekáry József főkapitány-helyettes kijelenti, hogy a neki felmutatott nyugtákon az aláírás valódi.

— Tud valamit arról a bizalmas levélről, amelyet a miniszter *Török* főkapitányhoz intézett, s a mely *Chudy* megbízhatóságát kétségbe vonja?

— Nem.

— Lehet-e az, hogy egy, a főkapitányhoz címzett bizalmas levelet *Chudy* felbontson.

— Nem lehet. Az azonban lehetséges, hogy maga *Török* főkapitány adta át *Chudynak*.

Chudy az elnök ama kérdésére, hogy van-e valami megjegyzése a vallomásra, indig-nálódva válaszolt:

— Fölösleges, hogy minden egyes alkalommal megkérdezzenek. Én nem felelek.

Miután a törvényszék még *Dubasevics* Lajos rendőrségi pénztárost, *Nagy* Ferencz főkapitányi szolgát, *Müller* Péter Pál segédfogalmazót és *Adler* Ágoston fogalmazót hallgatta ki, sorba vette az egyes bűneseteket.

Az első az, hogy 1892-ben egy gazdtalan ló eladásából nyolczvan forint folyt be. 1885-ben *Chudy* a pénzt kiutalványozta a ló gazdájának *Jungmayer* Antalnak. Mint később kiderült, az utalványt maga *Chudy* hamisította s a pénzt is ő költötte el.

Ez ügyre vonatkozólag kihallgatják *Gogolá* József gazdasági rendőrtanácsost, a ki elmondja, hogy ő már régóta gyanakodott *Chudyra*. Az utalványon rögtön észrevette, hogy az aláírás hamis és hogy *Chudy* írása.

Elnök (a vádlotthoz): Akar nyilatkozni, hogy az aláírás hamis-e?

Nem felelek.

Erre felolvassák *Chudy* vallomását, a melyet ez ügyben a vizsgálóbíró előtt tett, s a mely a hamisítást tagadja.

A második eset ez: 1892-ben utasították a rendőrségi pénztárt, hogy a budapesten öngyilkossá lett *Tóth* Ferencz zsebében talált száznegyvennyolcz forintot adja ki *Tóth* Jánosnak, az öngyilkos örökösének. Az összeget a pénztár egy elismervény alapján, melyen *Chudy* igazolta *Tóth* János személyazonosságát, kifizette. Ez az utalvány szintén hamisnak bizonyult.

Az elnök (*Chudy*hoz): Elismeri ezt a saját aláírásának.

— Megmondtam már, hogy nem felelek. (A tárgyalást folytatják.)

«Krisztus Pilátus előtt.»

Munkácsy legnagyobb s eddig utól nem ért remekének, a *Krisztus Trilógia* első részének pompás aquarell-szerű színyomatu mását készítette el hazai művésznök *Tordai Kádár Gábor* által az *Egyházy Ágoston és Társa* cég, mely műdarab, valóságos remeke a modern műiparnak.

Nem habozunk kimondani, hogy messze meghaladja művészi bevérgztségében Munkácsy *Honfoglalásáról* és *Feszty körképéről* készített műlapokat. Valóságos elragadtatással vettük sorra az akkor ereje teljében volt nagy művész képének egyes alakjait, s mondhatjuk, alig van a jól ismert arcok közül csak egy is, a melyet e másolat meglepő hűséggel nem adna vissza. Azt az eddig még legremekőbb magyar festmény eredetijét nem tudták megszerezni hazánk részére. Valamely gazdag amerikai grand-seigneur gyűjteményét ékesíti az az új világban; azonban hálát adunk Istennek, hogy ily pompás másolatban kerülhet a magyar családok hajlékába, s a vallásossággal testvéresült hazaszeretetnek lehet hathatós ápolója.

Maga a jól ismert kép, mely annyi féle reprodukcióban elterjedve csaknem annyira átment már a magyar nemzet köztudatába, mint *Rafael* képei a világéba, még eddig ily magas művészi niveau-n álló másolatban nem jelentkezett előttünk. Múltányoljuk mi az aczélmetzés, a rézmetszés, a heliogravure, a Radierung termékeit; azonban egy jól sikerült színyomat visszaadja az eredetinek egyik lényeges, integráns tulajdonságát, amely nélkül minden rajz csak fél-mű a szint, az életet.

E szempontból tekintve a dolgot jelen színyomatot fölébe helyezzük a mű-remek egyéb, bár szintén magas színvonalon álló reproduk-

cióinak s midőn a derék cégét, amely oly nagy szolgálatot tett a magyar közönségnek, ez utóbbinak pártfogásába ajánljuk, megjegyezzük, hogy a cégnek városunkban, a *Rimanóczy szállóban* időző megbízottja is átvesz minden megrendelést, melyet igen előnyös *havi részletekben* történendő fizetési feltételek mellett is lehet megtenni. A derék cég adresse különben: *Budapest, VI., Eötvös-utca 44.* A kép ára pompás *renaissance aranykeretben 32 forint.*

Ugyanezen cégnek kiadásában már tavaly megjelent Munkácsy másik remekének *«Ecce homo»*-nak hasonlóan szép kivitelű másolata. Mindkettő méltó disze bármely szalonnak. Melegen ajánljuk a műpártoló, finom ízlésű közönség figyelmébe és pártolásába.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- November 13. Jogász táncestély a Zöldfában.
November 14. A »Biharmegyei Nőegylet« közgyűlése f. évi november hó 14-ikén, d. u. fél 3 órakor a Fekete Sas nagytermében.
November 14. A v. velencei »Gazdakör« mulatsága.
November 14. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére Ragány János és dr. Váradi Zsigmond.
November 15. Igazoló választmányi ülés a vármegyházán, d. e. 10 órakor.
November 18. A »Biharmegyei Nőegylet« hangversenye és táncestélye a Sasban.
November 21. Városatyá-választás V.-Olaszi városrészben.
November 21. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Türr Lajos.
November 28. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Tóth Mihály.
November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

*** A kath. kör új elnöke Nagyváradon.** A nagyváradai kath. kör választmányához a körnek új elnöke: báró Gerliczy Ferencz meglepő hangú táviratban köszöntö meg az iránta megnyilatkozott bizalomból folyó megválasztását. A táviratot a kör választmánya örömmel vette tudomásul, elhatározta egyúttal, hogy a jövő hónapban nem az első szerdán tartja rendes ülését, hanem december 8-án, a mikorára az új elnököt is meghívták s megjelenése valószínű. A kör ünnepélyesen készül fogadni.

*** Népszerű felolvasások.** Az iparosok továbbképző tanfolyamán a város több előkelő vezérférfiának közreműködésével nyilvános népszerű felolvasások és előadások (kísérletekkel és bemutatókkal) rendeztetnek az irodalom, történet, alkotmánytan, fizika köréből, társadalmi s politikai kérdésekről. *Ezen előadások célja az általános művelődés előmozdítása lévén,* midőn arra az iparos ifjúságot, az önálló iparosokat s azok családjait tisztelettel meghívjuk, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy közönségünk a diszes felolvasásokat áldozatkész közreműködését méltányolja s az előadások állandó látogatását biztosítja. Az előadások díjmentesek s a *polgári iskola* helyiségében tartatnak. Az előadás tárgya 1897. nov. 14. vasárnap d. e. 11—12-ig:

1. *A továbbképző tanfolyam* megnyitása Ragány János iparokt. biz. elnök által.
2. *A szociálistizmus létjoga és tévtanai.* Előadó: dr. Várady Zsigmond ügyvéd. *A rendező bizottság.*

*** A honvéd-huszár laktanya tervei.** A napokban említettük, hogy a honvédelmi miniszter jóváhagyta a Nagyváradon építendő honvéd huszár laktanya terveit. A miniszter leirata már megérkezett a városhoz. Némi ap-

róbb változtatásokat rendel ugyan el a miniszter, de ezek lényegtelenek. A városi tanács már felterjesztést intézett a miniszterhez, a melyben egyes apróbb változtatásokra nézve kijelenti a tanács, hogy azok kivihetetlenek.

*** A Katholikus Kör matinéja.** A Katholikus Kör vigalmi bizottsága tegnap tartott ülésében véglegesen határozott az e hó 21-én délelőttre tervezett matiné kérdésében.

A fölöttébb érdekesnek ígérkező matinérol a már holnap szétküldendő Meghívó-k szólnak a következőképpen:

M e g h í v ó:

A Nagyváradai Katholikus Kör 1897. évi november hó 21-én, azaz vasárnap, saját helyiségeiben zártkörű *Matinét* rendez s erre T. Czimedet és becses családját meghívja.

A Matiné műsora a következő:

1. *Üdvözlét az erdőhöz* Abt Ferencztől. Énekli a kör dalárdája.
2. *Pázmány Péter atyafisága.* Ez alkalomra írta és felolvassa dr. Karácsony János theol. tanár. a M. Tud. Akadémia rendes tagja.
3. *Loreley. Liszt Ferencztől.* Énekli Koltai Julia urhölgy. Zongorán kíséri Moizes Miklós ur.
4. *Az Ustökös.* Vig monolog. Ez alkalomra írta Mendelényi Béla. Előadja Kiss Rezső ur.
5. *Rákóczy Ferencz Kodostóban.* Melodráma Előadják Papp János és Moizes Miklós urak.
6. *Hymnus.* Énekli a kör dalárdája.

A Matiné kezdete délelőtti 11 órakor. Jelen meghívó — mely egyúttal belépő jegy is — megőrzendő és kívánatra előmutatandó.

A rendező bizottság.

*** Vonatösszeütkezés Debreczenben.** Csütörtökön este, nyolcz óra után vonatösszeütkezés történt Debreczenben a dohánygyár előtt elvezető sínpáron. A nyíregyházi személyvonat neki ment a pályaudvarra bebocsátást váró tehervonatnak. Kocsik rombolódtak össze, utasok szenvedtek sérülést; jajveszékélés, sirás követte az óriási robajt s az erős lármára a közel lakók nagy tömege csődült a szerencsétlenség színhelyére. A karambolról gyorsan értesítették az állomásfőnököt, a rendőrséget és a pályorvosokat. Még az esti órákban hire futott a szerencsétlenségnek s számosan kocsikon, gyalog pedig tömegével sietett mindenki, aki az esetről hallott a vonat összeütkezés helyére. Megsebesültek: Bodnár Andor gazdatiszt, 28 éves. Felgyőről jött s Csongrádra akart menni menyegzőjére. Orrát zúzta össze és a kitört ablaktábla balszemét vágta meg. Halvax Ernő debreczeni lakos a homlokán szenvedett zuzódást. Molnár Józsefné, debreczeni lakos homlokán és karján szenvedett sérülést. Klein József bősörményi közsörüs a homlokán sérült meg. Rohán András kíséző fékező belső sérülést szenvedett. Jakobovits Jakabné a balkezén sérült meg.

*** A laktanyák felügyelői.** A város tulajdonában levő laktanyákkal nem a legkíméletesebben járt el a katonaság, a mit igazol az a nagymérvű rongálás, a melyet a Ferencz József laktanyánál konstatáltak a 15. huszár ezred távozása után. A város most minden laktanyában felügyelőket tart, akiknek kötelességük a rendre, tisztaságra felügyelni, A »Ferencz József« laktanyába Zima Jánost, az új tüzér laktanyához Braun Illést nevezte ki a polgármester.

*** Megakadt akadémikusok.** Fölöttébb nagy zavarba ejtette a párisi Akadémia hallhatatlanságait egy napokban elhunyt párisi uriembernek a hagyatéka. Ez a férfit, névszerint Montariol, ugyanis 10,000 frankot hagyott az Akadémiára azzal a megbízással, hogy ebből minden két évenként, a le g j o b b k u p l é s z e r z ő j é t r é s z e-

sitse jutalomban. Képzeltetni, hogy mennyire zavarba hozta a tisztességes koru akadémikusokat ez a fura kommissió. Összeültek hát és megvitatták, hogy mit csináljanak? Arra egyikük sem érezte magát eléggé hivatottnak, hogy pálczát törjön a századvégi könnyűvéru dalok fölött és hogy bővebb bírálatába bocsátkozzék akár egyiknek, akár a másinak. Hiába, az ilyen dolgok már nem tisztességes koru uraknak valók, — hanem a könnyű véru ifjúságnak, ugy 20—60-ig. Elég az hozzá, hogy az Akadémikusok lemondtak a jury-szerepről és visszadták a 10,000 frankot a hagyományozó örökösöknek. Ezért azután nagy az elégedetlenség most Párisban a kuplé-írók között, — a min utóvégre nincs is mit csodálkozni.

*** Sétahangverseny a »Fekete Sas«-ban.** A »Fekete Sas« szálló emeleti nagytermében a szokásos sétahangversenyek ezentúl mindig szombaton este lesznek. A sétahangversenyen a helybeli 37-ik ezred zenekara működik közre és az izléses teritékekről és gondos kiszolgálásról felel az ottani jó hírnévnek örvendő szállodatulajdonos. A mai sétahangverseny esti 8 órakor veszi kezdetét s műsora a következő:

1. »Grüss Gott Wien«, induló Komzák-tól.
2. Nyitány »Modell« operetéből Suppé-től.
3. »Naturesonger« keringő, Ziehrer-től.
4. Preludium és bevezetés »Traviata« operához Verdi-től.
5. »Hazai hangok«, magyar egyveleg Rozenkranz-tól.
6. Pagod polka a »Koreai menyasszony« című balettéből, Bayer-től.

S z ü n e t.

7. »Für's Herz und Gemüth«, bécsi egyveleg Komzák-tól.
8. Nagy fantázia a »Paraszt becsület«-ből Mascagni-től.
9. »N. Dirndt sei Herzload« dal vadászkürt részére.

10. »Alpesi gigerli« induló Wagner-től.
Belépő díj 30 krajczár.
Az érdekesnek ígérkező sétahangversenyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

*** A számárság mint szabad ipar.** Terényi Lajos, a kormánypárt e viális tagjának elhunyt alkalmából elevenítik föl a szabadelyűek humoristájának és Tisza közlegény famulusának, Beöthy Algernonnak bon-mot-ját. A békési erdőben vadászott a két mameluk: Terényi és Beöthy. Egy számár vitte a társaságnak az elemőzsiát. Terényi évődve Beöthyvel — azt kérdezi tőle:

— Te Aldzsi, kell-e ennek a számárnak iparigazolványt váltani?

— Már hogy kellene? Hát nem tudod, hogy Magyarországon a számárság — szabad ipar.

*** Szerencsétlen ügyvédjelölt.** Tegnap a rendőrségen jelentkezett egy lévai ügyvédjelölt, a ki éppen akkor jött ki a kórházból, a hol több hétig feküdt betegen, hogy kérjen valami segélyt, hogy ne éhezzen s kérte a rendőrséget, hogy adjon neki utlevelet. A rendőrök néhány forintot össze is szedtek s azután kiállították az utlevelet, hogy haza mehessen.

*** Tizenhat öngyilkossági kísérlet.** Nem mindennapi alakzat lehet az a bécsi segédmunkásné is, akiről énekünk szól. A 85 éves hölgy — kit különben Holzbauer Franciska néven tisztelnek ismerősei — a múlt év óta már 15 (tizenöt) ízben próbált megválni az élettől. Azonon mindannyiszor sikertelenül, mert a szívós természetű matróznát néhány napi nyögés után rendszeren gyögyultan bocsátották el a kórházból. A szívós aszszonyság azonban nem nyugodott bele a dolgok illetén állásába. Tegnap ismét — ezúttal tehát már 16-szor elakarta dobni magától a sokszorosan megunt életet. Marólugot ivott. Am ezúttal sem ért el sikereket. Életben maradt. A Reichswehr, mely ezen hirt hozza, kiváncsian teszi hozzá, vajjon végét veti e már egyszer a hatóság a koros hölgy huzamos öngyilkosságainak? — vagy talán arra vár, hogy a makacs hölgy az 50-ik öngyilkossági kísérlettel egykor világrekordot érjen el?

*** Körképek a Széchenyi szállodában.** A Széchenyi szálloda egyik földszinti termében néhány nap óta igen érdekes körképek láthatók.

A körképek valóban megérdemlenék a pártolást, amennyiben igen szép kivitelben mutatják be a különböző eseményeket. A körkép még egy hélig lesz látható, de annyira kevesen látogatják, hogy valószínűleg előbb lesz kénytelen elmenni. Felhívjuk olvasóink figyelmét a tanulságos képekre.

EGYESÜLETEK.

A 48-as Népkör felolvasása. A nagyváradi 48-as Népkör által rendezendő felolvasás f. hó 14-én azaz vasárnap délután 5 órakor fog megtartatni a kör helyiségében. A mult évben is igen szépen sikerült a felolvasás, ugyan azért ez alkalommal is tisztelettel felhívja az érdeklődők figyelmét a rendezőség.

Az izr. nőegylet jótékonyága. Tegnap délután 2 órakor a helybeli izr. nőegylet valálaskülönbség nélkül hetven szegény sorsa leányt látott el ruházzal. Az ünnepély azzal vette kezdetét, hogy Gerő Armin rendőralkapitány lelkes beszédet intézett a gyermekekhez. Beszédjében kiemelte azokat, a kik adományaiikkal hozzájárultak a leányok kiruházásához s figyelmeztette őket a hálára s a hazaszeregetre. A szép beszéd után a jelenlévő hölgyek kiosztották a leánykáknak a ruhákat, amit ezek megdíszoltak szavakban köszöntek meg. A szép ünnepélyt a gyermekek lakomája zárta be, amennyiben minden segélyezett leányt bőszégesen megvendégeltek. Az ünnepélyen testületileg részt vett a biharmegyei nőegylet is.

MULATSÁG.

A mai jogásztély. Ma este fog lezajlani a Zöldfában az első mulatság.

A mulatságot a helybeli jogakadémiai polgárai rendezik, a kik rendesen az első szoktak lenni a rendezésben.

Mint minden évben, úgy az idén is kiváló gondot fordítottak a rendezők arra, hogy a megjelentek jól mulassanak, a mennyiben gondoskodtak kellő számu tánczosról, úgy hogy lesz benne majd válogatni. A mulatság sikere így már előre is biztosítva van.

A mulatság este fél kilenczkor fog kezdődni.

Igazságszolgáltatás.

A megkéselt czimbora.

A folyó évben július 18-án éjjel Kokadon Horvát Imre oda való ember egyik társát Dobó Györgyöt megakarta ölni. Horvátot régi gyűlölet vitte arra az elhatározására, hogy megölje barátját.

Az eset előzménye az, hogy Fics Ignác Kokadi lakosnak két tanyája van közel egymáshoz. Ezek egyikén Horvát mig a másikon Zolo György lakott a feleségével. Már régen össze veszett a két szomszéd valami haszontalanságon s ez azután engesztelhetetlen gyűlölség fajult, mert egyik sem hagyta a maga vélt jogát, s így az ellenségeség napról-napra nőtt. A vitának azután az adott fordulatot, hogy Horvát György marhá-jában valami kárt tett Zolo, a miért azután gazdája megpirongatta Horvátot. Horvát annyira a szívére vette ezt a dolgot hogy elhatározta, hogy Zolot megöli, de mivel nem volt elég bátorsága hozzá, bement előbb a faluba a hol megivott egy felliter pálinkát a mint ő mondta, hogy nagyobb ereje legyen. A kocsmából csak egy óra tájban távozott s magával vitt egy vasvillát s egyenesen a Zolo lakására ment, a hol Zolo kint aludt a feleségével az udvaron egy szekéren. Horvát mivel nagyon sötét volt, nem tudta felismerni őket, de a mint megtapogatta őket, megismerte, hogy az asszony fekszik feléje, át ment tehát a másik oldalra s a magával hozott késsel — miután előbb kitagogatta Zolo nyakát — a nyakába akart szurni. Zolonak szerencséjére a hüveljkujja a gégején volt s így nem sikerült Horvát szándéka csak a kezét sebesíthette meg. A végtárgyalás során Horvát nem akarta

beismerni, hogy ő előre meggondolta volna a gyilkosságot, azonban az elnök keresztkérdéseire végre beismerte hogy csakugyan azzal a szándékkal ment a tanyára, hogy Zolot megöli.

A kihallgatott tanuk megerősítették azt, hogy Horvát csakugyan megivott egy felliter pálinkát de mindannyian azt vallották, hogy azért nem volt annyira részeg, hogy ne tudta volna, hogy mit csinál.

Az orvosok véleménye szerint azonban Horvát-nak valami agy betegsége, van a mi őt rendkívül izgatottá szokta tenni a mit csak most fokozhatott a felliter pálinka.

A bizonyítási eljárás után dr. Balázs Elemér kir. ügyész kérte vádlottat bűnösnek kimondani a gyilkosság kísérletében s szigorú megbüntetését kérte.

Ezután dr. Kripka Henrik fiatal ügyvéd mendotta el védő beszédjét a vádlott mellett s az orvosi vélemlenyre támaszkodva kérte a szándékos emberölés kísérletének kimondását tekintve, hogy milyen beteg Horvát a legeny hébb büntetést kérte.

A törvényszék is védő álláspontjára helyezkedett s Horvátot két évi börtönre ítélte.

Az ítélet ellen ügyész felebbezett.

Rágalmazott községi bíró. 1891-ben panaszt emelt Czukker Hermann rózsafalvi bíró ellen Popa Tótyer és Ezenecz Pál, hogy a bíró meggyújtotta, a saját terményét, miután azt előbb biztosította s kicsépelte a buzát s csupán néhány kéve buza maradt ot meg a szalma s hogy ezért a biztosítási összeget felvette, továbbá, hogy egy hamis községi bizonyítványt állított ki.

Ez ügyben akkor megindították a vizsgálatot; miután azonban nem lehetett semmit sem bebizonyítani, beszüntették azt s megfordították a dolgot s megindították a vizsgálatot a feljelentők ellen.

A vizsgálat befejezése után megfodították a végtárgyalást is, miután azonban a kir. tábla az ítéletet megsemmisítette s némi pótlást rendelt el, tegnap újból lett tárgyalva az ügy s mivel a kötött tanács egyik tagja időközben más helyre lett áttéve, egészen elülről kezdték tárgyalni az ügyet.

A tárgyalás nagyon nehezen haladt előre mivel a tanuk legnagyobb része másképpen vallott tegnap, mint az előbbi tárgyaláson s így mind untalan eléjük kellett tartani az elnök nek a multkori vallomásokat.

Tegnap csupán a magán vádlottakat s négy tanut lehetett kihallgatni mig az elnök fél 7 órakor a tárgyalást mára halasztotta a mikor is még mintegy tizenhárom tanut fog-nok még kihallgatni.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Dr. Marienescu Athanas.*

2240. Márton Zsuzsanna — Sebők Antal — helybenhagyva.

2315. Hajduk Arzenné — Hajduk Arzén — föloldva.

2321. Hajback Márton — Göte Zsuzsanna — megváltoztatva.

Előadó: *Fráter Imre.*

1694. Iszáky György és társai urberi mgs.
1695. Ugyanazon perben pótljelentés — csatolva.

1876. Serbán Berta — Brusztur község — megváltoztatva.

1946. B. Szelistye község — Pável Mihály — csatolva.

2122. Győri Dani János s. társai az orosházai legelő — rendelet.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

1713. Beimer Pál hagyatéki ügye — föloldva.
1735. Vigyikán Tótyer — özv. Csurdár Mit-runé s. t. — helybenhagyva.

1885. Sztromán Tódor — özv. Sztromán — föloldva.

2268. Kis P. Tótyer s. t. ifj. Kozma Györgyné — helybenhagyva.

2291. Tamenbaum Miksa — Adler György — megváltoztatva.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

1957. Novák György s. t. — Argyelán György és t. — helybenhagyva.

1358. A kir. kincstár Mondorlak község — részben megváltoztatva.

1970. Simon Sándor — Cserei Ignác — föloldva.

2230. Kovács Ágnes s. t. — Somogyi János s. t. — részben megváltoztatva.

Előadó: *Pojnár Dénes.*

2560. Szamek Eliás hamis eskü — megváltoztatva.

2683. Kis János zsarolás — helybenhagyva.

2739. Nyisztor Juon s. t. testi sértés — helybenhagyva.

2812. Szegedi Péter testi sértés — részben megváltoztatva.

2883. Ifj. Bondor Juon testi sértés — helybenhagyva.

2917. Ifj. Müller György testi sértés — rendelet.

2959. Pecnyik Pál lopás — helybenhagyva.

2960. Id. és ifj. Cs. Buzi Sándor hatóság elleni erőszak helybenhagyva.

3507. Pál Ambrus gyilkosság — részben megváltoztatva.

Előadó: *Folchy Mór.*

3330. Kovaszinczán Mihály testi sértés — helybenhagyva.

3358. Nebelthan Zsigmond sikkasztás — helybenhagyva.

3390. Bimbó Ferencz lopás — helybenhagyva.

3400. Vidlicska Miklós testi sértés — helybenhagyva.

3402. Koczka Pál lopás — rendelet.

3222. Magyar János testi sértés — helybenhagyva.

3223. Frucz Szimeon testi sértés — részben megváltoztatva.

3281. Viczai István testi sértés — részben megváltoztatva.

3287. Ille Vanti lopás — föloldva.

3410. Kerczai Györgyné s. t. lopás — helybenhagyva.

3411. Kuthy Béla s. t. testi sértés — helybenhagyva.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irla: ROVETTA G. Ford.: S. J. 65.

»Ha időm volna rá én is önnel mennék...
És ekkor mélyen felsóhajtott, miből Ariberti megérthette, hogy ő is tud valamit a grófnő férjhezmeneteléről.

A helyett, hogy megindult volna ezen mély kétségbeesés láttára, harsogó kacajban tört ki Potapov és folytatta kárörvendő czipelődéseit:

»Bátorság, bátorság! — mondá az érzélgős konzulnak — az időt és a nőket úgy kell venni, a mint Isten őket nekünk adta!

»Ne gunyolódjék, gróf ur, ne gunyolódjék!« kiáltott fel hevesen, kipirulva Jamogata, mert végre már elvesztette diplomatikus nyugalmat. Potapov sem maradt neki adós a felelettel és hangosan toporzékolat lábaival. És élénk szóváltás fejlődött ki kettőjük között, mely azonban egyszerre félbeszakadt, midőn Ramolini lovag tekete alakja megjelent az ajtóban, kinek megjelenése valóságos hideg zuhanyként hatott a két veszekedőre.

De Pradino lelkiállapotára nem volt semmi hatással ez a czivakodás; nem indította őt egyébre, mint arra, hogy használta a kedvező alkalmat hogy akadálytalanul elhagyhassa a fürdőhelyiséget.

Velenceze iránt most legyőzhetetlen ellen-szenvet érzett; legszívesebben ment volna még ma este haza Viczenzába. Az hitte hogy minél előbb menne el, annál hamarabb lenne nyugalmat. Azt hitte a szegény, megcsalt ifju, hogy az állomásokon hagyja vissza minden fájdalmát és már a gondolatra is, hogy utra kél, könnyebben lélekezett fel.

Mialatt azonban a gőzös s lagunák mel-

lett haladt el, mintha csak az ég minden zsilipje megnyílt volna, úgy hogy Praudino bőrig áztatva érkezett meg az »Arany Gondolába,« és olyan állapotban, hogy ennek látása még a portás rossz kedvét is legyőzte a ki hangosan elkezdett nevetni mihelyt őt megpillantotta.

»Önt úgy látszik, minden baj utolérte.«

»Igen! Küldje fel számlámat a 86-os számú szobába!«

»Gróf ur elutazik?«

»Igen elutazom!«

»Tüstént?«

»Nem, reggel korán a vonattal,« mert ágyba kellett feküdnie, migruhái megszáradnak.

»Hiszen akkor nem olyan sietős a dolog!«

»Nem tesz semmit; a számlát szeretném tüstént látni.«

»Aki kihuzatja a fogát, annak elmúlik a fogfájása« tartja a közmondás: Praudino sietve akarta látni a szállodai számlát, hogy tudhassa, mennyi pénze marad meg a hazamenetelre.

»A 40-es számból a vendég szintén elutazik Önnel?«

»Nem!«

Praudino ismételt elpirult! A goromba portásnak kedve kerekedett fecsegni!

Midőn a számla megérkezett és ő kifizette, s a második osztályú vasutijegyet is megváltotta, mindössze százötz lírája maradt.

Tehát még csak kétszázötven kellett, hogy Badoerót kifizethesse. Ezen felfedezésre megkönnyebbült a szíve, — de csak rövid időre. Mert ha mindjárt csak száznegyven líra kellene is vasárnap nem tudná a hiányzó ötöteremteni. Eriprando Ariberti gróf tehát csőd előtt állott!

Átkozott legyen a nap, a melyen Velenczébe elutazott! Átkozott legyen Elza, az őrnagy, Badoero és az egész fürdőzés!

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Valóban azt kellene gondolni, hogy az a benyomás, a mit egy szeretett személy gyakorol a kedélyre, nagyon különbözik azon benyomástól, a mit a hitelező közelléte fölött érzünk. Es ha Praudinonak ideje lett volna gondolkodni, ez az egyszerű igazság nem kerülte volna ki figyelmét.

Ugyanis minél inkább eltávolodott Elzától, ez annál kedvesebbnek és nélkülözhetetlenebbnek tűnt fel előtte és minél inkább távolabb érezte magát Badoerótól, annál inkább visított értékéből a nyolcszázötven líra. Egyébiránt az tény, a mi fölött vitatkozni nem lehet: ha a szeretőjének arcát nem látja valaki, sóhajtozik, ha pedig a hitelezője arcát nem látja, szabadabban lélegzik fel.

A mig Ariberti Velenczében volt, reszketett a gondolattól hogy a Lidón vagy a sétateren Baderóval találkozik, a kinek fizetést ígért, vasárnapra pedig a pénz nem volt a zsebében. De távolról nem volt oly fenyegető a veszély.

Es csak india kellett, s nem volt kénytelen beszélni, — pedig régóta ismert dolog az, hogy vannak bizonyos ügyek melyekről beszélgetni igen kényelmetlen, de írni róluk egészen nyugodtan kényelmesen lehet.

De hát Elza? Minél jobban távolodott el tőle annál inkább érezte hiányát szívében, lelkeben minden gondolatában,

Hazautazásának egész tartama alatt, amig egyedül ült ott egy másodosztályú kocsiában, folyvást ama másik, az első osztályban megtett utra gondolt kevés vágyódással: úgy tűnt fel előtte, mintha a neki szánt boldogságot hagyta volna vissza. Szerelmének tövisai — pedig ilyen nagyon sok volt — nem szúrták már többé.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Bánffy a királynál.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.)
A király tegnap fogadta Bánffy miniszterelnököt kihallgatáson és az óhajának adott kifejezést, hogy a Bánffy és Bilinczky között legutóbb felmerült differenciák kiegyenlítettessenek.

Igazolatlan mandátumok.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.)
Az autonomia igazoló bizottsága Jakabffy főispán és Viczmándy mandátumait nem igazolt; de nem igazolta a verseczi kerületben választott összes képviselők mandátumait sem.

Rákosi Lenke esküvője.

Budapest, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
Ma délután 4 órakor vezette oltárhoz Rákosi Lenkét Andreánszky Jenő dr. Az ev. templomot ez alkalemmalzsufolásig megtöltötte az előkelő közönség. Az esketést Horváth lelkész végezte.

Badeni feltűnést keltő nyilatkozata.

Bécs, november 12. (Saj. tud. táv.)
A szabadelvűpártban nagy feltűnést keltett Badeninek a mai német-barát kijelentése, melynek során azt mondta, hogy a németeknek az Ausztriában őket megillető helyet biztosítani kell. Egyidejűleg pedig fegyverszünetet ajánl. — Mikor ennek a kijelentésnek híre futott, táviratilag és telefonon tudakozódtak mindenfelől, hogy minő hatást keltett Bécsben ez a nyilatkozat. Bécsből aztán azt felelték, hogy nagyon rossz hatást szült ez a kijelentés. — A jobboldal megalázást lát benne, a baloldal pedig cselvetést. És általános az a meggyőződés, hogy Badenivel ezzel csak visszavonulását egyengeti.

Szirmay János gróf halála

Budapest, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
Szirmay Alfréd gróf, besenyői nagybirtokos unokaöccse, Szirmay János gróf öngyilkos lett. Mondják, hogy rosszul végződött spekulációk kergették a halálba a szerencsétlent.

Óriási botrány Bécsben.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.)
Késő éjjel jelentik Bécsből, hogy a Reichsrath esti ülésén hallatlan botrányok történtek. Formális pofózkodás után a napirend megállapításakor oly förtelmes verekedés támadt, hogy egy képviselőt véresre vertek.

Debreczen hódolata.

Budapest, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
Debreczen város hódoló feliratát egy küldöttség élén Komlóssy főjegyző ma nyújtotta át Bánffy miniszterelnöknek, hogy ez azt Ő Felségéhez juttassa.

Badeni lemondása.

Bécs, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
A Neues Wiener Tagblatt határozottan megczáfolja a Badenivel lemondásáról szárnyra kelt híreket.

Egy honvéd főhadnagy eltűnése.

Budapest, november 12. (Saj. tud. táv.)
Sonner Vuk Rafael, a honvédelmi miniszteriumban szolgálattételre beosztva volt főhadnagy lakásáról tegnap eltűnt. Hozzátartozói azt hiszik, hogy megőrült és öngyilkos lett.

Nagy tüntetés Fiumében.

Fiume, nov. 12. (Saját tud. táv.)
A Reprezentanza mai ülésén 48 képviselő a podestával egyetemben lemondott.

Az ülés után a képviselők; óriási tömeg és rendőrök — élükön a városi zenekarral — a podesta lakása elé vonultak, fáklyákkal. Itt a zenekar a Gott erhaltet játszotta, mit a képviselők levett kalappal a rendőrök pedig tisztelegve hallgattak végig. A nép evvivázott. — Mayländer megjelent az erkélyen és beszédet mondott. A magyarság körében ez az est nagy izgatottságot idézett elő. Eddig minden ilyen nyilvános alkalommal a Rakóczy indulót szokta játszani a városi zenekar. Az egész tüntetésben nem látnak egyebet nyílt kihívásnál.

A fiumei tisztviselők lemondása.

Fiume, november, 12. (Saját tud. táv.)
A fiumei Reprezentaura a mai városi gyűlésen testületileg bejelentette, hogy Bánffy erőszakoskodása miatt lemond.

A leintett szláv diák tüntetés.

Bécs, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
A szláv diákoknak mára tervezett tüntetése a rendőrség közbelépése folytán meghiusult.

A „Figaro“ Goluchowsky utazásáról.

Budapest, november 12. (Saját tud. táv.)
Goluchowsky gróf moncai utazásáról a »Figaro« azt írja, hogy azok a titkos pontok, amely Németországot, Ausztria-Magyarországot, Olaszországot és talán Angliát összekapcsolják, már nem okozhatnak izgatottságot Franciaországban, mert a francia-oros szövetség megkötése óta a legmélyebb értelmű megállapodások sem képesek a béke megbontására.

A balpárt győzelme Svédországban.

Budapest, nov. 12. (Saj. tud. táv.)
A Nedenaees választókerületben Svédországban, mely a storthingban négy szavazattal van képviselve, ma megtartott választás alkalmával a baloldal győzött és így tagjainak száma 77-re emelkedett. E pártnak most egy szavazattal többje van az abszolút többségnél, amely szükséges arra, hogy alkotmányváltoztatásokat is megszavazzanak. A balpárt számít arra, hogy oly kerületekből is fog képviselőket kapni, amelyekben a választást még nem tartották meg.

Gleivitz-i bányaszerencsétlenség.

Budapest, november. 12. (Saját tud. táv.)
Az »Oberschlesischer Wanderer« című lap jelenti Gleivitzből: Tegnap délután a Lythrandabánya faraktára az Antal-kohónál kigyulladt. A tüzet esti 11 óráig oltották. Két munkás életét veszítette.

A Reichsrath új elnöke.

Bécs, nov. 12. (Saját tud. távirata.)
A Reichsrathban ma megválasztották elnökül Ábrahámovitz-ot. Székfoglalóját mikor tartotta, az egész baloldal tüntetőleg kivonult az ülésteremből.

A krétai nemzetgyűlés bajai.

Budapest, november, 12. (Saját tud. táv.)
A »Times« jelenti Kaneából a tegnapi kelettel: A tengernagyok a krétai nemzetgyűlésnek hozzájuk intézett feliratára azt feleltették, hogy tudomásul vették a krétaiak követeléseit, de a mig a kormányzói állást be nem töltik, nincsenek abban a helyzetben, hogy végleges választ adjanak.

Török dementi.

Budapest, nov. 12. (Saját tud. táv.)
Török hivatalos körökben azt állítják, hogy arról a fenyegető hangról, amelyet Markov bolgár ügyvivő egyik franfurti lap szerint a bolgár barátokra vonatkozólag állítólag a portával szemben használt, mértékadó helyen abszolúte semmit sem tudnak.

Választás egy cseh kerületben.

Bécs, november 12. (Saj. tud. táv.)
A helytartóság az Iró reichsrath képviselő lemondásával megürült plan-i választókerületben december 18-ára írta ki a pótválasztást.

A Rilman-Company új igazgatója.

Budapest, november 12. (Saját tud. táv.)
Lincoln Róbertet Chicagóban a Rilman-Company igazgatójává választották és egyszersmind a végrehajtóbizottság elnökévé és általános meghatalmazottá nevezték ki.

A kalóztól kiszabadult európai foglyok.

Budapest, nov. 12. (Saj. tud. táv.)
A „General Waldes” gőzhajó, mely ma Tangeiba megérkezett, ide szállította jó egészségben azokat az európaiakat, akiket a riff-kalózkodók szabadon bocsátottak.

Görög-török béketárgyalások.

Budapest, nov. 12. (Saját tud. táv.)
A béketárgyalásokra kiküldött görög képviselők a nagy követek közbenjárását kérték azok miatt a nehézségek miatt, amelyek Törökország még átviteli árak dolgában is folytonosan a görög hajózás elé gördít. E végből és a béketárgyalásokon még felmerült nézeteltérések megszüntetése céljából a nagykövetek gyűléseket fognak tartani.

KÖZGAZDASÁG.

Az osztály-sorsjáték huzásai.

Első nap.

Budapest, nov. 11

Az állami osztály-sorsjátéknak, mely tudvaleg a kis-lutri hamvaiból támadt életre tegnap volt a bemutatója a Vigadó kistermében. Tegnap kezdték meg ugyanis ott az első osztály huzását az érdeklődő közönség jelenlétében.

A sorsolási-bizottság Lónyay Menyhért elnöke alatt 8 órakor ült össze. A pénzügyminiszterium részéről Miklósfy Károly és br. Kemény Elek lottóhivatali főnökök ellenőrizték a huzást, melyen az igazgatósági tagok kivül jelen volt még Weiman Fülöp közjegyző. A rendőrséget Potoczky rendőrfelügyelő képviselte.

Lónyay elnök megnyitotta a sorshuzást, átadta ennek vezetését Miklósfy Károlynak mert Zarka Miklós elnökhelyettes betegsége miatt nem jelenhetett meg. Ezután levették a pecsétet a szerencsekerékekről és megkezdődött a huzás. Egy-egy árvalányka állt a szerencsekerékek mellett az asztal tetején s gyors egymásutánban huzták ki a számokat, a melyeket a hivatalnokok hangosan fölolvastak. Tegnap délelőtt fél 1 óráig 1500 nyerőszámot huztak ki. Ma folytatták a huzást és szintén 1500 sorsjegy számát huzták ki. Ezzel befejeződik az első osztály huzása. A tegnapi kihuzott legnagyobb nyeremény 1000 koronás volt. A főbb nyeremények tegnapi huzásának eredménye a következő:

1000 koronát nyertek: 40711, 73619, 84411.

500 koronát nyertek: 13242, 61623, 72211, 91330.

200 koronát nyertek: 27213, 51844, 57829, 75218, 80178, 85946.

100 koronát nyertek: 4757, 7905, 10222, 10529, 20649, 33476, 50625, 52646, 66275, 69002, 69622, 70071, 74991, 75415, 82427, 91396.

A többi kihuzott számú sorsjegyek 40—40 koronát nyertek.

Második nap.

Budapest, nov. 12. S. t. táv.

Ma kihuzattak a következő nagyobb nyeremények:

A 60,000 koronát megnyerte a 63107-es számú,

a 20,000 koronát megnyerte a 88874-es számú,

a 10,000 koronát megnyerte a 24388-as számú sorsjegy.

A huzások részletes eredményéről lapunk kiadóhivatala bárkinek bővebb felvilágosítást ad.

Az őrlési forgalom. Egy évek óta folytonos vita tárgyául szolgáló kérdés megoldásához közeledünk. Az őrlési forgalmat újévkor teljesen be fogják szüntetni. A malmok fűhöz-fához kapkodnak s már a gazdákat is előszedték, hogy most, a tizenkettedik óra után egy órával, felvilágosítsák őket az őrlési forgalomnak a gazdákra nézve való nagy fontosságáról. A malmok természetesen jóval lekéstek, mert a kormány már végleg megállapodott Ausztriával ebben a dologban, de meg nem is jól vezették be a dolgot, ha valakitől valami szíveséget, vagy áldozatot akarok kérni, akkor nem azzal kezdem, hogy bevezetésül végig huzok rajta a botommal. A malmok pedig az őrlési forgalom érdekében ugyanazon a héten fordulnak a gazdákhöz, mikor az üzemüknek felére való redukezióját elhatározták, s ezzel a gabona árára igyekeznek nyomást gyakorolni. A malmok kapkodása különben megható.

A malmok, melyeknek mind mai napig a börzén fölállított aranyborju volt az istenük és a Pester Lloyd a miatyánkjuk, most nemzeti színű zászló alatt küzdenek a „Pecsovics-Ausztria” ellen s hazafias ügynek akarják föl-tüntetni, hogy érdekükben az osztrák követelésekkel szembe szálljunk. Nem úgy van pedig a dolog. Az őrlési forgalommal üzött visszaéléseket nem az osztrákok, hanem mi fedeztük fel, a kiket első sorban károsít s az osztrákoknak azért csak hálával tartozunk, hogy ők is kívánták a forgalom megszüntetését, mert a magunk kérésére osztrák nyomás nélkül aligha tette volna meg a kormány.

TŐZSDE.

— A „Tiszántul” eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt és 18,000 mm. forgalom mellett árak változatlanul jegyeznek.

Határidők.

Határidőben az irányzat szilárd.

Budapest, nov. 12.

Buza őszre	— — — — —	12.09
Buza tavaszra	— — — — —	11.98
Tengeri	— — — — —	5.44
• novemberre	— — — — —	4.93
Rozs őszre	— — — — —	8.82
Zab őszre	— — — — —	6.54

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, nov. 12.

Osztrák hitel	— — — — —	354.—
Magyar hitel	— — — — —	387.50
Allamvasut	— — — — —	334.—
Déli vasut	— — — — —	83.—
Rimamurányi	— — — — —	253.50
Magyar jelzálog	— — — — —	277.50
Magyar leszámítoló	— — — — —	251.50
Villamos vasut	— — — — —	287.—
Salgótarjáni	— — — — —	615.—
Iparbank	— — — — —	101.50
Budapest közuti	— — — — —	385.—
Kereskedelmi bank	— — — — —	1430.—

Bécs, nov. 12.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	— — — — —	353.85
Magyar hitel	— — — — —	387.—
Allamvasut	— — — — —	333.25

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. november 12-én

Magyar aranyjáradék 4%	— — — — —	121.75
Magyar koronajáradék	— — — — —	99.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	121.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ban	— — — — —	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	97.75
Ialmé ési jog megváltási kötvény	— — — — —	101.10
Hórvát slávon földtehermentesítési kötvény	— — — — —	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	— — — — —	156.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — — —	139.50
Osztrák járadék papírban	— — — — —	102.—
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	102.—
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	123.—
Osztrák korona járadék	— — — — —	101.50
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — — —	143.50
Osztrák magyar bankkreszvény	— — — — —	950.—
Magyar hitelbank részvény	— — — — —	387.25
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — — —	354.—
Páris vista	— — — — —	334.—
20 márkás arany	— — — — —	952.—
Német birod lmi márka	— — — — —	58.80
London viste	— — — — —	119.75
Páris vista	— — — — —	47.55
20 márkás arany	— — — — —	11.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag,

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a *gáz-coaks* mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor *métermázsánként 14 kr. fuvardíjért házhoz szállítjuk* a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk e *coaks* vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább **250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.**

Nagyvárad, 1897. novemberben.

Nagyvárad **légszeszgyár:**
Az igazgatóság.

A Nagypecze-utczai 231. számú

háza

f. évi november hó 1-től kiadó
esetleg eladó.

Értekezhetni a **Biharmegyei takarékpénztárban.**

Köszönet-nyilvánítás.

Vilmos Ferencz neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszerész urnak, — a **köszvény és csusz elleni vértisztító thea** feltalálójának.

Hogy a nyilvánosság elé lépek, azt azért teszem, mert legfőbb kötelességemnek tartom, hogy **Vilmos** neunkircheni gyógyszerész urnak, azon szolgálatért, melyet nekem kinos csusz bántalmaim alkalmából vértisztító theájával tett, legforróbb köszönetemet nyilvánítsam; de egyuttal azért is, hogy mindazok figyelmét, kik hasonló kinos bántalmakban szenvednek, erre a külön hatású theára felhívjam. Képtelen vagyok arra, hogy még csak megközelítőleg is esetelhessem átélte szörnyű fájdalmimat, melyek teljes 3 éven át, minden legkisebb időváltozás alkalmával tagjaimat gyötörték s melyekre hasztalan kerestem gyógyírt s könnyebbülést a bádeni kénese fürdőkben. Ejeken át álmatlanul hánykolódtam ágyamban, étvágyam észrevehetőleg csökkent, arczomról eltűnt az életkedv, de eltűnt testi erőm is. És a fentebb említett thea 4 heti használata után nemcsak hogy tökéletesen megszabadultam fájdalmaitól, hanem ma, midőn a theát közel 6 hónapja, hogy nem iszom, tökéletes javulást érzek egész testemben. Személyes meggyőződésem alapján merem állítani, hogy mindazok, kik hasonló kinos betegségükben ezen theát választják gyógyszerül, áldani fogják annak feltalálóját: **Vilmos Ferencz** urat.

Kiváló tisztelettel
Streitfeld főhadnagyné,
szül. **Buts hín grófnő.**

307 8—12

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

335 2—12

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók.

Morzsolók.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:
Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:
Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (212) 51—52

Műhímzés.